

ISSN:2791-9617
somuncubaba

Dergisinin Eki

Aile

NİSAN 2025
YIL: 31 - SAYI: 294

Çevreye Karşı
Duyarlı Olmak

© Sürmeye Büşra YILDIZ

Hacı Validemizi
Tanımanın Güzelliği

© Raziye SAĞLAM

Kurumuş Dal
Meftundur Bahara

© Nilüfer Zontul AKTAŞ

Mutî

Hakk'a itaat eden (s.a.v.)

İtaat; Allah'a teslim olmayı, saygı göstermeyi, ibadet etmeyi ve O'nun kitabıyla amel etmeyi gerektirir. Kur'an'a göre, bütün âlem mutlak güç sahibi Allah'a itaat etmektedir. İmanın gerçek manada kökleşmesi için insanın Yaraticısı'na itaat etmesi gerekir. Bu nedenle Kur'an, insanı Allah'a itaate çağırır. Mutlak mânâda itaat, yalnız kâinatın yaratıcısı olan Allah'ın hakkıdır. Çünkü Allah, insanların Rabb'i, ilâhî ve melikidir. İnsanlar da Allah'ın nimetleriyle hayatlarını devam ettiren, Allah'ın kullarıdır. Mutlak ve gerçek varlık sadece Allah'tır. Cöklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Buyurma, yoketme, öldürme, diriltme, azap etme, mükâfatlandırma gibi işlerde O'nun hiçbir ortağı yoktur. O, istediği hususta istediği gibi tasarrufta bulunan, gerçek ve mutlak tek Yaraticı'dır. En doğru ve en güzel sözün sahibi O'dur. Hiç kimsenin O'ndan daha doğru sözlü olması düşünülemez. Bunun için kul, Rabb'ine kayıtsız şartsız itaat etmelidir. Böyle bir Rab karşısında kulun O'nun bütün emir ve yasalarına mutlak surette itaat etmesi tabîi bir durumdur. Diğer yandan Yaraticı'nın, kullarından kendisine itaat etmelerini istemesi onların faydası içindir. Çünkü O'nun, kullarının itaatine hiç ama hiç ihtiyacı yoktur. Aynı şekilde, O'na isyan eden kul da O'na hiçbir surette zarar veremez. Sadece kendisine zarar verir, yazık eder. Kullarının kendisine isyan etmek suretiyle zarara uğramalarını murad etmeyen Yüce Allah, onları kendi varlığını ve birliğini tanımaya ve kendisine itaate yatkın bir fitratta yaratmıştır. Sevgili Peygamberimiz itaat edenlerin önderidir.

Kur'an'da ve hadislerde Allah ve Resûlü'ne itaat konusu itaat, ittibâ (tâbi olma), imtisâl (emri yerine getirme), teessî (örnek alma) ve iktidâ (yoluna uyma, rehber edinme) kavramları çerçevesinde işlenir. Bu kavramların ortak özelliği, bilinçli ve gönüllü bir itaati ifade etmeleridir; taklide dayalı, şuursuz bir itaati değil, istekli, ihtiyarî ve şuurlu bir itaati! İtaat kavramlarının içerdiği bu mânâ, ilâhî öğretilerin beşerî sistemlerle arasındaki en önemli farklardan birisini de ortaya koymaktadır. Bu fark, ilâhî sistemlerin insanların duygularına hitap etmeleri, sevgiyi esas almalarıdır. İlâhî öğretiler ile beşerî sistemler arasındaki en temel farklardan bir diğeri de ilâhî öğretilerin yaldızlı teoriler üzerine değil, ilâhî muallimlerin yani peygamberlerin örneklikleri üzerine bina edilmiş olmalarıdır. Vahyin bir beşer/peygamber vasıtasıyla insanlığa tebliğ edilmesinin yegâne hikmeti bu olsa gerektir. İşte bu sebeple son ilâhî kitap müminlere Hz. Peygamber'e itaat etmelerini emretmiş, peygambere itaatin Allah'a itaat olacağını belirtmiş, Allah'ı sevmenin ve Allah'ın sevgisine nail olmanın

Peygamber'e tâbi olmaktan geçtiğini ifade etmiştir. Kendilerine vahiy, hüküm ve hidayet bahşedilen peygamberlerin yoluna uymamızı (iktidâ) tavsiye eden Kur'an, İslâm Peygamberi'nin de Allah'a ve âhiret gününe iman eden insanlar için en güzel örnek olduğunu beyan etmiştir.

KÜLTÜRÜMÜZDE BAHAR VE ÇİÇEK

Kültürümüzde bahar ve çiçek; genellikle yenilik, tazelik, doğanın uyanışı ve hayatın yeniden canlanması gibi temalarla ilişkilendirilir. Bahar, kışın zorluklarından sonra gelen ferahlık ve tazelik anlamına gelir. Bu dönemde doğadaki her şey yeniden yeşerir ve insan ruhunda da bir canlanma hissi yaratır.

Baharın gelişiyile birlikte, doğada yer alan çiçekler de insanların ruh halini olumlu yönde etkiler. Özellikle halk edebiyatında ve şiirlerde bahar ve çiçek -sıkça- seveda, güzellik, umut ve yeni başlangıçlar gibi temalarla işlenir. Bahar, Türk kültüründe aynı zamanda toplumsal hayatın canlanmasını simgeler çünkü kış aylarının zorlu şartları sonrası, insanların daha sosyal hale gelip kutlamalar yapması, baharın müjdediği neşeyle örtüşür. Çiçekler, insanların sosyal yaşamında ne kadar önemli bir yer tutuyorsa edebiyat dünyasında da aynı şekilde yer bulmuştur. Türk edebiyatında, özellikle İslamiyet'in kabulünden sonra, çiçeklerin oldukça geniş bir kullanım alanı bulduğu gözlemlenmektedir. Yerleşik hayata geçişle birlikte şairler ve yazarlar, eserlerinde çiçekler ve diğer bitkilerle ilgili tasvirler, imgeler ve hayaller kullanmaya daha çok eğilim göstermiştir.

Ayrıca Türk topraklarında "Cülpınar", "Cültepe", "Gülüşağı", "Cülveren", "Cülyazı", "Cülyolu", "Cülyurdu", "Cülyüzü" gibi yerleşim yerlerinin adlarında da çiçeklerin ve özellikle gülün yeri çok büyüktür. Bu, sosyal yaşamda çiçeklerin ne kadar önemli bir rol oynadığını gösterir. Gül, lale, sümbül, nergis, yasemin gibi çiçekler bu alanda sıkça kullanılan sembelerdir.

Prof. Dr. Yavuz Bayram, yaptığı bir araştırmada, klasik Türk şiiri metinlerinde gülün diğer tüm çiçeklerden daha fazla öne çıktığını tespit etmiştir. Yapılan araştırmaya göre, gül 6 binden fazla örnekte bulunurken en yakın takipçisi lale ise yalnızca 1000 kadar örnekte yer almıştır. Sümbül 700, nergis 500, yasemin ise 350 örnekte bulunmuştur. Gül ve lale gibi çiçeklerin ardından reyhan, süsen, erguvan, karanfil, nilüfer gibi çiçekler yer alır.

Çiçekler, şairlerin duygu ve düşüncelerini dile getirmekte de büyük bir rol oynamaktadır.

Örneğin, şairler sevgilinin yanaklarının güzelliğini anlatırken gül benzetmesi yapar; saçlarının rengini ve kokusunu betimlerken sümbül benzetmesini kullanırlar. Sevgilinin gözlerini anlatırken nergis benzetmesinden yararlanır, dudaklarını ise gonca çiçeğiyle ilişkilendirirler. Sevgilinin yüzü ve yanağı, gül ya da lüle gibi taze ve narin; saçı, sümbül gibi kokulu ve renkli; gözleri, nergis gibi büyüleyici ve etkileyici olarak tanımlanır. Ayrıca dudaklar gonca gibi taze, kırmızı ve narin bir şekilde betimlenirken sevgilinin sinisi ise yasemin gibi beyaz, temiz ve düzgün olarak dile getirilir. Sevgilinin saçlarının ucundaki ayva tüyleri ise reyhan gibi ince ve güzel kokuludur. Gözler, kirpikler ve dil ise süsen çiçeği gibi zarif ama keskin ve etkileyici özelliklere sahiptir. Gül güzellikleri sizinle olsun.

somuncubaba
Dergisi'nin Ekidir
ISSN: 2791-9617

Aile

NİSAN 2025 / YIL: 31 – SAYI: 294
Somuncu Baba Dergisi'nin Ücretsiz Ekidir.

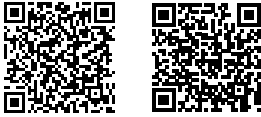
İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Kemal DEMİR
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
M. Hulüsi ERDEMİR

Yayın Editörleri
M. Nazmi DEĞİRMENÇİ
Hulüsi KESKİNTEPE

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK, Prof. Dr. Ali YILMAZ
Prof. Dr. Sebahat DENİZ, Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN,
Prof. Dr. Ali AKPINAR

Grafik Tasarım ve Uygulama
Es- Seyyid Osman Hulüsi Efendi Vakfı

Dergimizi, Web Sayfamız ve Mobil
Uygulamalarımız Üzerinden Okuyabilirsiniz:

Basım-Yayım-Dağıtım-Pazarlama
Çamlıca Basın Yayın Eğitim Sağlık Turizm
İnşaat San. ve Ticaret A. Ş
Zaviye Mah. Hacı Hulüsi Efendi Cad.
No: 89 (44700) Darende / MALATYA
Tel: (422) 615 15 00 Faks: (422) 615 28 79

04

▶ Sümeyye Büşra YILDIZ

Çevreye Karşı
Duyarlı Olmak

12

▶ Nilüfer Zontul AKTAŞ

Kurumuş Dal
Meftundur Bahara

İnsanın Sîreti,
Sûretine Akseder

▶ Sema KORKMAZ

08

Bir Rüya ve
Beş Dil

▶ Ayşe Gül PINAR

16

18

Emine Büşra YÜKSEL
Çevre Bilinci

24

Raziye SAĞLAM
Hacı Validemizi
Tanımamın Güzelliği

28

M. Emin KARABACAK
Dinlenildikleri İçin
Dinlemeyi Bilirlerdi

Kalem Sohbetleri

Sait ÖZER

22

Abdülaziz Han'ın Son Kızı
Emine Sultan

Bengisu HAYAT

26

Eban Bin Sâid (r.a.)

N. Nida DURAN

31

ÇEVREYE KARŞI DUYARLI OLMAK

► Sümeyye Büşra YILDIZ

“Son iki asırda insanlık ailesi, maalesef, kendisine emanet edilen dünyanın kıymetini bilmedi. Tabiatın dengesini bozdu, çevreyi hoyratça kullandı. İsrاف ve savurganlıkla her türlü nimeti sınırsız bir şekilde tüketti. Neticede devasa boyutlara ulaşan çevre sorunlarına maruz kaldı.”

G ünümüzde önem vermemiz gereken bir konu da çevreye karşı duyarlı olmaktır. Yüce Rabb'imiz Rûm Sûresi 41. âyetinde, *"İnsanların kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu; böylece Allah, dönüş yapsınlar diye, işlediklerinin bir kısmını onlara tattırıyor."* buyurmaktadır. Rabb'imiz kusursuz, uçsuz bucaksız olarak kâinatı yaşadığımız dünyayı bizler için en güzel şekilde yarattı. Onun imar ve ihyasını, cennetten yeryüzüne indirdiği ve halifesi kıldığı biz Âdemoğluna emanet etti. Hak duyarlılığı ve sorumluluk bilinciyle çevremize muhabbet ve merhamet beslemeyi, onu koruyup gözetmeyi emretti. Her alanda olduğu gibi doğal kaynakların kullanımında da israf, sömürü ve açgözlülükten kaçınmayı öğütledi.

Allah'ın yarattığı kâinatı okuma ve anlamlandırmada en güzel rehber, Sevgili Peygamberimiz'dir. Onun tabiata bakışı ibret, hikmet, rahmet ve tefekkür merkezlidir. Allah Rasûlü (s.a.v.), Mekke'de ve Medine'de "Harem Bölgesi" ilan etmiş, bir bakıma doğal koruma alanları oluşturmuştur. Akıp giden nehirden abdest alırken dahi suyun israf edilmemesini emrederek suya vefasını göstermiştir. *"Uhud bizi sever, biz de onu severiz."* diyerek dağa muhabbetini izhar etmiştir. *"Kıyamet kopuyor olsa dahi elinizdeki fidanı dikin."* buyurarak tabiata karşı sorumluluğumuzu hatırlatmıştır. *"Bu dilsiz hayvanlar hakkında Allah'tan korkun."* uyarısıyla mümine yakışanın bütün canlılara merhamet olduğunu beyan buyurmuştur.

Son iki asırda insanlık ailesi, maalesef, kendisine emanet edilen dünyanın kıymetini bilmedi. Tabiatın dengesini bozdu, çevreyi hoyratça kullandı. İsrâf ve savurganlıkla her türlü nimeti sınırsız bir şekilde tüketti. Neticede devasa boyutlara ulaşan çevre sorunlarına maruz kaldı. Temiz havamız kirlen-

"Kâinatı hassas bir denge üzerine yaratan Allah, kâinat ve içindekilerin dengesini koruma görevini insanoğluna vermiştir."

meye devam ediyor, nefesimize nefes katan ormanlar yok oluyor, sadık yârimiz topraklar çöle dönüyor, hayat pınarımız sular kuruyor. Denizlerimizin ve okyanuslarımızın düzeni altüst oluyor. Can taşıyan nice tür yok olup gidiyor. Hâsılı dünyamızın dengesi her geçen gün daha da bozuluyor.

Kâinatı hassas bir denge üzerine yaratan Allah, kâinat ve içindekilerin dengesini koruma görevini insanoğluna vermiştir. Mübarek Kur'an'da buyrulduğu üzere, dünyanın dengesi insan eliyle bozuldu. Bugün bize düşen, İslam'ın insanlığa takdim ettiği çevre ahlakını yeniden kuşanmaktır. Dünyanın sahibi değil, emanetçisi olduğumuzu aklımızdan çıkarmamaktır.

Cörevimiz; Cenâb-ı Hakk'ın kâinata koyduğu hassas dengeyi bozmamaktır. İsrâf ve

açgözlülük hastalığından kurtulmak, kaynakları ölçülü kullanmaktır. Bir lokma ekmeği, bir damla suyu dahi heba etmemektir. Piknik ve mesire alanlarında daha bir duyarlı davranmak, çevreyi gözü gibi korumaktır. Arkamızda yaşanabilir bir dünya bırakmak için sorumlu davranmaktır. Unutmayalım ki çevreyle ilgili hassasiyet, Rabb'imizin emanetine hakkıyla riayet ve gelecek nesillerin hakkını teslim etmektir. Rabb'im, bizleri çevreye karşı duyarlı olan kullarından eylesin. Âmin.

STRESİN SEBEP OLDUĞU MİDE HASTALIKLARI

🎯 Nesibe AYDIN

Stres, İngilizceden dilimize geçmiş ve karşılığı “gerilim” olan bir kelimedir. Stresin bedenimiz ve ruhumuz olmak üzere bize iki nokta üzerinde etkisi var. Stresin kaynağı, bazen vücudumuza tehdit oluşturan bir durum olabilir. En klasik örneği, tıp literatüründe stres ülseri olarak bilinen mide ülserleridir. Hastanede yatmakta olan hastalarda görülen bir durumdur. Hastanede yatma nedeni mide ile ilişkili olmamasına rağmen midenin koruyucu tabakasında yetersizleşme meydana gelir ve mide kendini koruyamadığı için midenin asidik ortamı mideye zarar vermeye başlar. Buradaki stres direkt olarak vücudu tehdit eden bir durumdur. Bu faktöre karşı vücut, savunma mekanizmalarından hormon ve bazı kimyasal madde akıllarını çalıştırdığında mide zarar görebilir.

Peki, vücuda karşı tehdit edici bir unsur olmadan sadece ruhsal bir sıkıntıda mide hastalığı riski ile karşı karşıya kalır mıyız? Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan ve 2101 erişkinin dâhil edildiği bir çalışmada, anksiyete bozukluğu olan yani endişeli ruh hali taşıyanlarda 10 yıllık takip süresi içinde mide ülseri görülme oranının daha sık olduğu bildirilmiştir. Başka bir çalışmada da benzer

sonuçlar elde edilmiştir. On binin üzerinde erişkinin katıldığı bir çalışmanın sonuçları da bir önceki ile benzer sonuçları vermiştir. Bu çalışmaların sonucu da kaygı durumunun uzun süre kontrolsüz devam ettiği durumlarda midemizin risk altında olduğunu gösteriyor. Bu nedenle her zaman olduğu gibi, ruh halimizi desteklemek için gerekli tedbirleri almak gerekir.

Özellikle açık havada yürüyüşler yapmak, bir hobi ile kafamızı dağıtmaya çalışmak alabileceğimiz tedbirler arasında yer alır. Stresi kontrol edemediğimiz takdirde sadece ruh sağlığımızın değil aynı zamanda fiziksel sağlığımızın da tehdit altında olduğunu bilmek gerekir. Gerekirse bir psikiyatrist veya psikolog ile görüşerek profesyonel yardım almalıyız. Bunların yanı sıra alkol ve sigaradan uzak durmak, gece yatmadan 2-3 saat önce yemek yemeyi ve içmeyi kesmek, yatağın baş tarafını biraz daha yukarıda tutmak, gerektiğinde hekime danışarak önereceği ilaç ve tedavileri uygulamak sağlığımızı korumak adına önemli ve gereklidir.

İNSANIN SÎRETİ, SÛRETİNE AKSEDER

▶ Sema KORKMAZ

“Câbir bin Semüre (r.a.) şöyle anlatır: ‘Mehtaplı bir gecede Rasûlullah Efendimiz’i gördüm. Hangisinin daha güzel olduğunu anlamak için bir O’nun yüzüne bir de aya baktım. Yemin ederim ki bence O’nun mübarek yüzü aydan daha güzeldi.’”

Medine’de yaşayan Yahudi âlimlerinden Abdullah İbn-i Selâm, şehirlerine hicret eden Peygamber Efendimiz’i merak edip görmek istemiş; vech-i mübâreklerine bakınca da hayran bir şekilde, “Bu yüz yalan söylemez!” diyerek Müslüman olmuştu.

Hâris bin Amr (r.a.) şöyle anlatır: Rasûlullah (s.a.v.) Mina’da veya Arafat’tayken yanına vardım. İnsanlar etrafını sarmışlardı. O esnada bedeviler geliyor ve Efendimiz’in mübârek yüzünü görünce “Bu mübârek bir yüzdür!” demekten kendilerini alamıyorlardı.

Câbir bin Semüre (r.a.) şöyle anlatır: “Mehtaplı bir gecede Rasûlullah Efendimiz’i gördüm. Hangisinin daha güzel olduğunu anlamak için bir O’nun yüzüne bir de aya baktım. Yemin ederim ki bence O’nun mübârek yüzü aydan daha güzeldi.”

Demek ki insanın sîreti, sûretine akseder. Yani kişinin iç dünyası ve kalbî âlemi, sîmâsında seyredilir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’in mübârek yüzündeki muhteşem nûrâniyet, O’nun gönül âlemindeki berraklığın bir ifadesidir.

Evliyâullâhın, Hakk’a dost olabilenlerin vasıflarından biri de yüzlerine bakıldığında Allah’ı hatırlatmasıdır. Efendimiz (s.a.v.), Hak dostlarının zirvesidir. Fuzûlî, ne güzel söylemiştir:

Sûya virsün bâğban gülzârı zahmet çekmesün,

Bir gül açılmaz yüzün tek virse bin gülzâre su!..

(Bahçıvan gül bahçesini sulamak için zahmet çekmesin! Zira bin tane gül bahçesi sulasa, Sen’in yüzün gibi bir gül açılmaz.)

“Sâlih ve sâliha kullar Fahr-i Kâinât Efendimiz’in hâliyle hâllendikleri için onların da sîmâlarına ömürleri boyunca ve bilhassa yaşlandıkları zaman güzel bir nûr akseder.”

Rasûlullah Efendimiz buyurur ki: “*Kişi sevdiği ile beraberdir.*”

Sâlih ve sâliha kullar Fahr-i Kâinât Efendimiz’in hâliyle hâllendikleri için onların da sîmâlarına ömürleri boyunca ve bilhassa yaşlandıkları zaman güzel bir nûr akseder.

Âyet-i kerîmede, Rasûlullah Efendimiz’e benzeyebilenlerin nişânesi olarak, “Onların sîmâlarında secde alâmeti vardır.” buyrulmaktadır. Hazret-i Âişe karanlıkta Peygamberimiz’in nûruyla iğnesini bulunca: “Yâ Rasûlallah, yüzünüz ne kadar da nurlu ve aydınlık!” dedi.

Allah Rasûlü (s.a.v.), “*Kıyâmet günü beni göremeyen kimseye yazıklar olsun!*” buyurdu. Hazret-i Âişe (r.anhâ), “O gün sizi kim göremez?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v.), “*Cimri!*” buyurdu. Hazret-i Âişe, “Cimri kimdir?” diye sordu. Efendimiz (s.a.v.); “*İsmimi duyduğunda bana salâvat getirmeyen!*” buyurdu.

Efendimiz’i çok sevmek, bunun için de O’nu tanımak, O’nun bize getirdiği hayat düsturlarını öğrenmek, O’nun sünnetine, gölgenin gövdeye olan sadâkati gibi tam bir teslimiyetle ittibâ etmek, O’nun ahlâkıyla ahlâklanmak, O muazzam ahlâkın hiç değilse eşîğinden nasîb almak, O’nun mübârek ismi zikredildiğinde mutlaka salât ü selâm getirmek, O’nun emânetleri olan Kur’ân ve Sünnet’e hizmet içinde bir ömür sürmektir.

NERGİSİN BAKIŞI

▶ H. İKLİL ABBASOĞLU

“Nergis, bekleyişin ve özlemin çiçeğidir. Her ilkbaharda yeniden açar ama içinde hep bir kış taşır. Güzelliğiyle mest eder ama aynı zamanda hüznün ta kendisidir. İşte bu yüzden edebiyatımızda hem güzelliğin hem de kederin simgesi olmuştur.”

Göz, kimi zaman sadece görmek için vardır kimi zaman ise görmekle yetinmez; derinlere işler, ruhu okşar, kalbe dokunur. İşte nergis çiçeği, yalnızca bir çiçek değildir; bir bakış, bir dokunuş, bir çağrıdır. Kendini sudaki aksinde gören Narkissos'un hikâyesinden beri, nergis insanın kendi içine bakışının, güzelliğe hayranlıkla kapanışının ve nihayetinde kendini buluşunun simgesi olmuştur.

Kelimenin kökenine indiğimizde, nergisin adı Yunanca "narkē" kökünden gelir. "Narkē", sersemletici anlamını taşır ki bu da nergisin kokusunun baş döndürücü etkisine bir göndermedir. Eski Yunan'da, kendi yansımına âşık olup orada kaybolan Narkissos'un adını taşıyan bu çiçek, Latince "Narcissus" olarak anılmış, Arapça ve Farsça'ya "narcis" olarak geçmiş, Türkçeye ise "nergis" olarak yerleşmiştir. Türk edebiyatında nergis, aşkın ve hüznün çiçeği olmuştur. Fuzûlî'nin meşhur beytinde, sevgilinin gözlerini nergise benzetmesi boşuna değildir:

Gözlerin nergis midir yoksa ki nergis göz müdür?

Birbirinden farkı yok, her ikisi mestânedir.

Burada nergis, gözün kendine has büyü-sünü anlatır. Göz ve nergis birbiriyle örtüşür çünkü ikisi de içe işleyen, derin bir anlam taşır. Nergis, bakışların kelimelere ihtiyaç duymadan konuştuklarını anlatan bir çiçektir. Bir başka divan şairi olan Bâkî, sevgilinin gözlerini anlatırken nergisin "hasta" duruşuna vurgu yapar:

Nergis-i mestâneyi gör kim ne hâlet var anın

Hâk-i pâyin olmağa her dem tebessüm eyleyüp.

"Nergis, sadece bir çiçek değil, insanın kendini görme, kendini bulma serüvenidir."

Buradaki "hasta nergis", yorgun ve mahzun bir bakışı anlatır. Şair, nergisin başını eğişini, sevgilinin mahzun ama etkileyici bakışıyla özdeşleştirir. Çünkü nergis, ne tam gülümser ne de tam ağlar; o, aşkın her iki ucunda gidip gelen bir çiçektir. Halk edebiyatında ise nergis; umutsuz sevdaların, kavuşamayan âşıkların çiçeğidir. Anonim bir türküde geçen şu dize-ler, nergisin bu hüznünü anlatır:

Nergis açmış pencerede

Gözüm kaldı o ellerde.

Nergis, bekleyişin ve özlemin çiçeğidir. Her ilkbaharda yeniden açar ama içinde hep bir kış taşır. Güzelliğiyle mest eder ama aynı zamanda hüznün ta kendisidir. İşte bu yüzden edebiyatımızda hem güzelliğin hem de kederin simgesi olmuştur.

Günümüzde nergis, hâlâ eski anlamlarını taşır mı? Belki de artık insanlar çiçeklerin di- liyle eskisi kadar ilgilenmiyor fakat nergis, hâlâ bir bakışta bir hikâye saklıyor. Onun eğik du- ruşu, kendini görmek için başını suya eğen bir adamın hikâyesini anlatmaya devam ediyor. Belki de nergis, sadece bir çiçek değil, insa- nın kendini görme, kendini bulma serüvenidir. Tıpkı edebiyatın yaptığı gibi, bir kelimeyle bir dünyayı anlatır; tıpkı bir şairin kalemi gibi, tek bir bakışla insanın içini okuyabilir.

Ve bizler, hâlâ, nergisin gözlerine bakmaya cesaret edemiyoruz...

KURUMUŞ DAL MEFTUNDUR BAHARA

◻ Nilüfer Zontul AKTAŞ

“İçimizi kıpır kıpır yapan bir mevsim bu. Ruhumuza bunun huzuru yansır. Baharın sunduğu doğal güzellikler ve ılık hava, stres seviyelerini azaltarak dinginlik hissi yaratır.”

Bahar deęmiş gönülleri sevmeli

Onlar nice kış görmüş geçirmiş

Çiçeklenmeyi bilirler.

Bahar mevsimi, doğanın uyanışını ve yenilenmeyi simgeleyen bir dönemdir. Bu mevsimin etkileri insan ruhu üzerinde oldukça derindir. Kış aylarının soğuk atmosferinden çıkıp bahar güneşinin sıcaklığını, renklerin canlanışını ve yaşamın coşkusunu beraberinde getirir. Bu coşku, tefekkürle beraber insan ruhuna bambaşka güzellikler katar.

Bir çiçeğe bakmak Rabb'in Cemil ismindendir

Fırtınaya kalmak Celal isminden

Binlerce çiçek ki Cemal içerir

Azameti ile dökülse de yaprak

Bilmezsin içinde kaç bahar gizlidir

Bir tomurcuk, bir yaprağın yeniden ortaya çıkışı derin bir teslimiyete vesiledir

Bahar mevsimi; doğada olduğu gibi bir diri-liş, bir heyecan sunar insana.

Cünlerin uzaması ve güneş ışığının artması, insanın biyolojik ritmini olumlu etkiler. Mutluluk ve enerji düzeyimizi yükseltir. Umudu kuşanırız.

Bekliyorum!

Gelecek bahar

Bir yerlerden gelecek

Ilık meltemleri esecek bağrımıza

Ve gövdem/ve gövdeler

Çiçeklenecek

Bu umutla nice güzelliklere yol alır insan. Sevincin yüzüyle canlıları daha çok sever.

“Doğada zaman geçirmek onun farkında olmamızı sağlar. Yeşil alanları ziyaretlerle, bahar çiçeklerini inceleyerek enerjimizi yükseltebiliriz.”

Motivasyonumuzu artıran bahar, yeniler bizi. Yeni başlangıçlar için de ilham kaynağı olur. İnsanlar, bu dönemde hayatlarında değişiklikler, hedeflerinde yenilik isteği duyarlar.

İçinden geçtiğim şiiirler

Yaprak dökmeme izin vermedi

Bahar vakti / Vakit nisan

İçimizi kıpır kıpır yapan bir mevsim bu. Ruhumuza bunun huzuru yansır. Baharın sunduğu doğal güzellikler ve ılık hava, stres seviyelerini azaltarak dinginlik hissi yaratır. Doğada geçirilen zaman, hoşnutluk verir.

Keşfetme ruhuyla ilham denizidir doğa. Çiçeklerin açması, kuşların ötüşü ve renkli manzaralar, insanların hayret makamında meraklarını, estetik duygularını tetikler. Sanat, yazı ve diğer özgün faaliyetlerde üretme kaynağı olur.

Sosyal bağlarımız bu vesileyle kuvvetlenir. Baharın neşeli atmosferi, insanları daha sosyal olmaya teşvik eder. Piknikler, doğa yürüyüşleri ve bahar etkinlikleri toplumsal bağları güçlendirir.

Hadi, yık gövdenin soğuk duvarlarını

Ör, yeniden ör...

Pencereli olsun

Ve bir bahar dalı uzansın içeri

Cıvıltısı kuşların

Gamzelerine de konar

Baharı karşılama becerimiz de önemlidir.

Doğada zaman geçirmek onun farkında olmamızı sağlar. Yeşil alanları ziyaretlerle, bahar çiçeklerini inceleyerek enerjimizi yükseltebiliriz.

Hedeflerimizi gözden geçirerek hayallerimize yol bulabiliriz. Bu yenilenme döneminde, nice yeni hedefle hayata taze başlangıçlar yapabiliriz.

Ruhsal ve bedensel sağlığa odaklanarak; temiz hava, tefekkür, nefes egzersizleriyle zihinsel huzurumuzu artırabiliriz.

Renkleri kucaklayarak çiçekler dikmek, gardirobumuza veya yaşam alanımıza canlı renkler eklemek ruh halimizi iyileştirebilir.

Bahar, hem beden hem de ruh için bir şifa kaynağıdır. Doğanın dönüşümüne tanıklık etmek, insana yaşama sevinci ve umut verir. Bu

mevsimi en güzel şekilde değerlendirerek ruhumuzu tazelemek mümkündür.

Gözlerime bulutlar çöker

Bir bahar sabahı

Kaç çiçek meyveye durur

Kaç kış kopar da gider içimden

Ben yağmurca konuşmayı sevdim

En güzel melodidir o yüreğe

Hışirtısı gül / Yaprakları özlemi

Dokunuşu ince zikir

Ölüm sessizce iliklerken düğmeleri, yaşamın hikmetiyle yoğrulmak gerekir.

Mevsimi fark etmek, baharda çiçek koklamak. Kışın üşümek. Yazın meyve toplamak. Sonbahar altın rengi yapraklarıyla meşk. Som/bahar. Renkleri gör ve boyan Allah'ın boyasıyla.

Kurumuş dal meftundur bahara...

BAHAR ÇİÇEKLERİ

Çiçeklerin dili vardır,
Konuşurlar birbiriyle.
Sevdası cilvesi vardır,
Buluşurlar birbiriyle.

Bahardır dokundukları,
Sevgidir okudukları,
Ne hoştur bakındıkları,
Dolaşırlar birbiriyle.

Bahçede lalaler, güller,
Rayiha saçar sümbüller,
Güle sevdalı bülbüller,
Dilleşirler birbiriyle.

Baharda açar leylaklar,
Kuytuyu sever zambaklar,
Sardunyalar, şakayıklar,
Söyleşirler birbiriyle.

Papatya, şebboy, nilüfer,
Hüsnüyusuf , menekşeler,
Nane, nergis daha neler,
Elleşirler birbiriyle.

Ihlamur, ıtır, karanfil,
Dikenlidir kaktüste dil,
Ne hoş açar mor begonvil,
Halleşirler birbiriyle.

Rabia BARIŞ

BİR RÜYA VE BEŞ DİLEK

▶ Ayşe Gül PINAR

Allah'ın sevgili kullarından biri bir rüya görür; rüyasında kendisine şöyle der: "Sabah olunca, karşına ilk çıkanı ye, ikinci çıkanı sakla, üçüncü çıkanın dileğini kabul et, dördüncü geleni üzme, beşinciden de kaç!"

Sabah olur ve adam dışarı çıkar. Yola koyulup gider. Karşısına bir dağ çıkar. Bu koca dağ görünce şaşırır ve kendi kendine; "Rabb'im bana bunu yememi emretti. Rabb'im bana gücümün yetmeyeceği bir şeyi emretmez." der ve dağı yemeye karar verir. Dağa doğru yürür. Yaklaştıkça dağ küçülür. Tam yaklaştığı zaman koca dağ bir lokmaya dönüşmüştür. Onu tutup yer ve baldan tatlı bulur. Allah'a hamder, yürümeye devam eder.

Karşısına altından bir leğen çıkar. "Rabb'im, bunu da saklamamı emretti." diyerek bir çukur kazar ve leğeni gömer. Tekrar yürür, az gittikten sonra dönüp bakar ki, leğen toprak yüzüne çıkmıştır. Geri döner ve leğeni tekrar gömer. Biraz gider, tekrar bakar ki, leğen yine çıkmıştır. Yine gömer, leğen yine toprak üstüne çıkar. Kendi kendine; "Ben emredileni yaptım." diyerek leğeni o şekilde bırakıp gider.

Tekrar yürüdüğü de karşısına bir kuş çıkar. Peşinden bir şahin onu kovalıyordu. Kuş ona; "Ey Allah'ın sevgili kulu, beni sakla. Bana yardım et." der. Adam kuşu alır, koynuna saklar. Peşinden gelen şahin adama; "Ey Allah'ın sevgili kulu, ben açım. Sabahtan beri de bu kuşun peşindeyim. Onu yakalamak istiyorum, kısmetime engel olma." der.

Şaşırın adam kendi kendine şöyle der: "Üçüncünün dileğini yapmam emri verildi, yaptım. Dördüncüyü üzmemem emredildi. Şimdi ne yapacağım?"

Sonra bıçağını alır ve kendi vücudundan bir parça et keserek şahine verir, o da verilen eti alır gider. Daha sonra da kuşu bırakır.

"Onu bırakıp kaç. Akşam olunca şu duayı yapar: "Ya Rabbi, emrini yerine getirdim. Bu işlerin manası ne ise bana bildir."

Tekrar yürüyen adam bu sefer de kokmuş bir leş görür. Onu bırakıp kaç. Akşam olunca şu duayı yapar: "Ya Rabbi, emrini yerine getirdim. Bu işlerin manası ne ise bana bildir."

Daha sonra, yine rüyasında şöyle anlatılır: "Birinci görüp yediğin öfkedir. Önce koca bir dağ gibi görülür; sabırla öfke yutulursa, baldan tatlı olur. İkincisi iyi amelindir. Ne kadar saklarsan sakla o yine meydana çıkar. Üçüncüsü, sana bırakılan bir emanettir, ona hıyanet etme. Dördüncüsü, bir insanın senden bir dileği olursa, onu yerine getir; isterse sana lâzım olan bir şey olsun. Beşincisi gıybettir. İnsanların gıybetini edenlerden kaç. Şüphesiz her şeyi bilen Allah(c.c.)'tır.."

ÇEVRE BİLİNCİ

▶ Emine Büşra YÜKSEL

“Çevre; canlı ve cansız varlıkların ahenk içinde yaşamını sürdürdüğü, insanlığın istifadesine açık, ortak kullanım alanıdır. Bu çevrede şu anda bizimle birlikte hayat süren bütün varlıkların hatta bizden sonra gelecek nesillerin hakları vardır.”

Kâinat, Allah'ın varlığının ve kudretinin en büyük delilidir ve Allah'ın belli bir gaye için yarattığı eserler bütünüdür. Allah hiçbir şeyi boşuna yaratmamıştır. Tabiatıta her varlığın bir görevi ve görevi ile doğru orantılı değeri vardır. Bu sebeple kâinatıta hiçbir canlı varlık sebepsiz yere öldürülemez, cansız varlıklar da imha edilemezler.

Çevremizi ve içinde yaşadığımız dünyayı korumalıyız, çünkü;

a) Dünya ve tabiat, Allah'ın tabii ayetidir ve okunması gereken apaçık bir kitaptır.

b) Dünya, insanın hem maddî hem de manevî ihtiyaçlarını görebileceği çok zengin bir hazinedir.

Allah, kâinatı belli bir düzen ve dengede yaratmıştır: *“Göğü Allah yükseltti ve dengeyi koydu. Sakın dengeyi bozmayın.”* Ayette geçen vezn kelimesini ayet bağlamında değerlendirdiğimizde tabii ve ekolojik denge anlamına geldiği anlaşılmaktadır. İnsanlar içinde yaşadığı çevreyi tahrip ettiklerinde dünyanın dengesi bozulmakta ve çeşitli doğal afetlere zemin hazırlamaktadır. Bu konuda da Allah bizleri uyarmıştır: *“İnsanların kendi elleri ile yaptıkları işler yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu.”* Tabii, dengenin bozulması sebebiyle deprem, tsunami, sel felaketi, erozyon, verimli arazilerin çölleşmesi, ürünlerde kıtlık ve salgın hastalıklar gibi felaketlerle insanlık yüz yüze gelmektedir.

Çevre; canlı ve cansız varlıkların ahenk içinde yaşamını sürdürdüğü, insanlığın istifadesine açık, ortak kullanım alanıdır. Bu çevrede şu anda bizimle birlikte hayat süren bütün varlıkların hatta bizden sonra gelecek nesillerin hakları vardır. Allah, *“İslah edilmesinden sonra yeryüzünde*

“İnsanlar içinde yaşadığı çevreyi tahrip ettiklerinde dünyanın dengesi bozulmakta ve çeşitli doğal afetlere zemin hazırlamaktadır.”

bozgunculuk yapmayın.” “Allah yolunda harcayın, kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın.” mealindeki ayetlerle kullarını çevreye zarar vermemeleri konusunda uyarmıştır.

Kur'an'da dağlardan, nehirlerden, bitkilerden ve diğer canlı varlıklardan bahisle, onların yaratılış hikmetine ve işlevine dikkat çekilmekte ve varlıkların Allah'ı tesbih ettikleri haber verilmektedir. *“Yedi kat gök, yer ve onlarda olanlar, O'nu tesbih ederler; hamd ile O'nu tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Fakat siz onların tesbihini anlayamazsınız.”*

Hervarlık kendi görevini yerine getirmekle hem Allah'a itaat etmekte hem de Allah'ı zikretmiş olmaktadır. Mutasavvıflar da her varlığı kul olarak görmüş ve onların zikir halinde olduklarını söylemişlerdir. Havası, suyu, yeşilliği ve manzarası ile en güzel yerleri, daha çok hafta sonları temiz hava

almak ve dinlenmek için piknik yeri olarak seçiyoruz. Bir süre sonra ise o güzelim yerler, hor kullanım sebebiyle kullanılamaz hale geliyor. Oysa kullandığımız yerleri emanet olarak görmemiz ve görmek istediğimiz gibi bırakmamamız gerekmektedir.

Peygamberimiz (s.a.v.), Hayber Seferi'nden dönerken Medine'ye yaklaşınca şehri göstererek *"Ya Rabbi! Hz İbrahim Mekke'yi haram kıldığı gibi ben de Medine'yi haram kıldım. Onun iki kayalık arası harem bölgesidir. Ağaçları kesilmez, hayvanları avlanmaz, otu yolunmaz, ağaçlarının yaprakları koparılmaz."* Böylece Allah Rasûlü bugünkü anlamda Medine'yi bir nevi sit alanı ilan ederek doğal yapısını korumak istemiştir.

Peygamberimiz, Medine'de iki kattan yüksek evlerin yapılmasını yasaklamış, yapıları da yıktırmıştır. Günümüzde büyük şehirlerde inşa edilen neredeyse bir kasaba nüfusunu içinde barındıran siteler ve bu sitelerde yer alan çok katlı binalar, insanları doğal ortamdaki koparmakta ve insanın manevi ve psikolojik duygularını olumsuz etkilemektedir. Günümüzün hanımları, yeşile olan özlemini, evlerinde saksılarda besledikleri çiçeklerle telafi etmeye çalışmaktadırlar.

20. yy'da dünyamız iki büyük savaş gördü: Dünya, tarihinde hiç olmadığı kadar tahribe uğradı. Savaşlar dışında da fabrikalardan havaya yayılan kirli gazlar ve suya bırakılan kimyasal sanayi atıkları ile dünyamız çok zarar gördü ve halen de bu zarar devam etmektedir. Doğal atıklar toprağa karışıyor ama naylon türü atıklar yüzyıllar geçse de eriyerek toprağa karışmıyor. Dünya tarihi boyunca çevre, en fazla son elli yılda, Batı'nın sanayi alanındaki gelişimi sırasında % 60-70 oranında tahrip edilmiştir.

Çevre Temizliği

Peygamberimiz (s.a.v.), *"Temizlik imanın yarısıdır. Temizlik imandandır."* hadisi şerifleriyle temizliği imanla irtibatlandırmıştır. Dinimiz, her bakımdan temizliğe çok önem vermektedir: Bizler, evde tükettiğimiz yiyecek atıklarını eve rastgele atıyor muyuz? Hayır. Çarşıda ve caddede bütün insanların içinde nasılyapıyoruz böyle şeyleri? Cadde ve sokaklar da toplumun evidir. Sokaklar, hepimizin ortak evidir. Bir atasözümüzde "Aslan, yatağından belli olur." deniliyor. Çevre de toplumun yatağıdır. Çevre temizliğine karşı özensizlik, ferdi ve sosyal yönden gelişmemişliğin bir göstergesidir.

Çevreye rastgele atılan çöplerde, sıcak havanın da etkisiyle mikro organizmalar oluşmakta, etrafa yayılarak birtakım hastalıklara yol açmaktadır. Çevre, su ve hava kirliliği sebebiyle meydana gelebilecek hastalık hatta ölümlerin vebali, kirliliğe sebep olan herkesin omzundadır.

Çevre iki kısma ayrılmaktadır:

- Kendi oluşturduğumuz suni çevre,
- Tabii çevre.

Suni çevreyi bilgi, bilinç, görgü ve kültürün artması ile daha iyi koruyabiliriz ama tabii çevrenin korunması, akarsular, nehirler, barajlar, denizler, hava ve orman gibi ortamları korumak için devlet tarafından görevlendirilen uzman ve yetkili görevlilerin olması gerekir. Hatta evrensel boyutlu çevre kirliliğinin önlenmesi için uluslararası iş birliği gerekmektedir.

Allah'ın yararlanmamız için hem nimet hem de emanet olarak verdiği ve atalarımızdan bize miras kalan bu vatani, çevreyi ve toprakları hassasiyetle koruduğumuzda emanete riayet etmiş ve bizden sonra gelecek nesillerin hakkını da zayi etmemiş oluruz.

KENDİNE GİT

Gönül kimselere kızma, darılma
Sevgi tohumları, "ek" kendine git
Önce yanlışı, kendinde ara
Sürü ayakların, "çek" kendine git

"Toprağa bas deli gönül toprağa"
Benze erguvanda, naif yaprağa
Aldanma fasığa, sinsi ulağa
Yolda yolculara, "bak" kendine git

Dost dediğin aya, güneşe benzer
Işık saçan dostsa, var sen de el ver
Gir sohbet faslına, enginece dil ver
Bir çerağ da sen yak, "yak" kendine git

Zulme boyun eğme, olsan bile aç
Bırak taşlaşınlar, kalsan da bilaç
Coşkun ırmak olsun, attığın kulaç
Engin engin çağla, "ak" kendine git

Tahta, taca, şana eyleme meyil

Eğilirsen yârin, önünde eğil
Üç günlük şu dünya, mükâfat değil
Dürüstlük tacını, "tak" kendine git

Unutma vicdani, hiç merhameti
Yürek mizanında, tart da zahmeti
Dünya izanında, gör vahameti
Yüreğini yokla, "sök" kendine git

Yalanın yanlışın, bentlerini aş
Aş kendini aşkla, bentlerinden taş
Hak'tan başkasına, eğme sakın baş
Kargışlar seddini, "yık" kendine git

Celalettin KURT

KALEM SOHBETLERİ

► Sait ÖZER

Kitabın adı: Kalem Sohbetleri
Yazar: Bekir Oğuzbaşaran
Yayınevi: Nüve Kültür Merkezi Yayınları
Yayın yeri ve yılı: Konya / 2016
Sayfa sayısı: 214
Yaş aralığı: 14+

Kayseri'nin bağrından çıkan, kültür, sanat ve edebiyatımızın önemli isimlerinden yazar, şair Bekir Oğuzbaşaran'ın Kalem Sohbetleri adını verdiği kitabı, farklı türde yazılarının yer aldığı bir derleme kitap. Kalem Sohbetleri iki bölüm hâlinde oluşturulmuş. Birinci bölümde yazarın otuz yedi yazısı yer alıyor. İkinci bölümde, Oğuzbaşaran'ın kitaplarının tanıtımına yönelik farklı yazarların kaleme aldığı altı yazı ve Bekir Oğuzbaşaran ile yapılan bir mülâkat yer alıyor.

Biz bu tanıtımımızda elbette kitapta yer alan yazıların tamamının muhtevalarına yer veremeyiz ancak dikkatimizi çeken yazılara ve içeriklerine kısa kısa değineceğiz.

Öncelikle Bekir Oğuzbaşaran'ın Kalem Sohbetleri'nde üslupçu bir yazar olduğunu hemen belirtelim. Cümle kurguları ve ifade şekli son derece sağlam. Söyleyeceğini açık ve doğrudan ifade ediyor. Kısa cümleleri tercih ederken lafını eğiip bükmeden, eveleyip gevelemeden, ivazsız söylüyor. Övgüsü de yergisi de net. Kitabın içeriğine dönecek olursak Oğuzbaşaran edebiyat ve sanat dünyasında eser veren, kurumsal bazda şair ve yazarlara yaptıkları kültürel faaliyetlerle destek olan, kim varsa anlatmaya, onların hizmetlerini duyurmaya çalışan biri. Meselâ, kendisinin bizzat katıldığı, farklı şehirlerde düzenlenen şiir şölenleri ile ilgili izlenimlerini beş yazıda ele almış. Bu yazılar, sadece katılımcıların zikredildiği, programın akışına yönelik yazılar olmasının yanında bizim dikkatimizi çeken, Oğuzbaşaran'ın bir seyyah gözüyle gittiği şehirleri, bu şehirlerin kültürlerini hatta tarihini, coğrafyasını da anlatıyor olması. Dolayısıyla şiir şölenleri ile ilgili yazıları, sıradan bir gezi yazısı, bir hatıra olmanın ötesinde aynı zamanda bir seyahatnâme, bir şehrengiz örneği.

Kalem Sohbetleri'nde yazarın akademisyen ve münekkit kimliği kendisini oldukça belli

“Bekir Oğuzbaşaran vefalı bir yazar. Dostlarını, arkadaşlarını, hocalarını bir vesile ile yazılarına konu ediniyor.”

ediyor. Kitap/dergi/oyun tanıtım yazıları bunun örneği. Oğuzbaşaran, bu tanıtımlarını yukarıda belirtmeye çalıştığımız gibi, sırf yazı olsun diye yapmıyor. Umut'un Düşündürdükleri bu açıdan önemli. Hem Umut adlı oyun hem de Umut'un yazarı Nuri Pakdil'in edebî serüveni oldukça keskin ifadelerle değerlendiriliyor. Bu yazı, aynı zamanda günümüzde eksikliğini fazlasıyla hissettiğimiz eleştiri türünün çok güzel bir örneği.

Bekir Oğuzbaşaran vefalı bir yazar. Dostlarını, arkadaşlarını, hocalarını bir vesile ile yazılarına konu ediniyor. “Kırk yıllık dostum, arkadaşım, kardeşim, gönüldaşım” dediği Ümit Fehmi Sorgunlu'nun Ardından yazısı; yine “elli beş yıllık dostum, arkadaşım, kardeşim, gönüldaşım, hemşehrim, akranım” dediği Mustafa Miyasoğlu'nun Ardından adlı yazısı; İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden hocası merhum Mehmet Kaplan'a Dair adını verdiği yazısı bunların örneği.

Kalem Sohbetleri'nde dikkatimizi çeken bir yazı türü daha var. Kimler Şiir Yazamaz?, Konya Denince, Niğde Deyince, Hangi ve Niçin Yazıyorum? Bunlar mensur şiir örnekleri. Demek ki yazar bu seçkisinde şair kimliğini de vurgulamak, hatırlatmak, bildirmek için bunlara yer vermiş.

Birkaç cümleyle de kitabın ikinci bölümünden bahsedelim. Bu bölümde, Oğuzbaşaran'ın 2011'de yayınlanan Bir Yaşama Biçimi Edebiyat ve 2014'te çıkan Denemeyi Deneme adlı kitaplarına dair tanıtım yazıları yer alıyor. Bu yazılar, hem ilgili kitaplar hem de Oğuzbaşaran'ın edebî kimliğine vurgu yapan tanıtıcı yazılar.

HACI VALİDEMİZİ TANIMANIN GÜZELLİĞİ

▶ Raziye SAĞLAM

“Hacı Valide, ecdadın hanım sultanları, valideleri gibi hizmet ehliydi ve bu hizmeti bir Gönül Sultanı'nın eşi, bir Gönül Sultanı'nın annesi olarak, şefkat ve merhametini hissettirerek yapardı.”

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hazretleri'nin sevgili eşi Hacı Naciye Hanımefendi'yi, ya da cümlenin dediği gibi, Hacı Validemizi bir nisan gününde ebedi yolculuğuna uğurladık. Hayatımda o kadar müstesna bir yeri vardır ki gerek evlatlarımla gerek eş dostla sohbetlerimde, söz döner dolaşır ve sonunda mutlaka ona ve onun güzel hayatına gelir. Çünkü yaptığı hizmetleri, yetiştirdiği evlatları ve -hâsılı- nefes aldığı sürece, tüm güzelliğiyle, gönlümüzde çok önemli bir yer tutmuştur. Sevdiklerimiz bu âlemden göç ettiklerinde, belki hayatta olduklarından daha çok bizimledirler. Ben bunu önce Hacı Valide'yi daha sonra da anne ve babamı ebedi âleme yolcu edince daha iyi anladım.

Hacı Valide, ecdadın hanım sultanları, valideleri gibi hizmet ehliydi ve bu hizmeti bir Gönül Sultanı'nın eşi, bir Gönül Sultanı'nın annesi olarak, şefkat ve merhametini hissettirerek yapardı. Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hazretleri, 1986 yılında Vakfı kurduğunda, Hacı Validemiz daha önceden yaptığı gibi, yine maddî manevî tüm gayretiyle ona destek olarak bize çok güzel bir örnek teşkil etti. Onlar bu hizmetleriyle Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hazretleri'nin "Nasihat" şiiirinin canlı tezahürü gibiydiler. Hacı Validem çiçekleri çok severdi. Devlethanenin bahçesinde ve balkonunda Hacı Validemizin yetiştirdiği çok güzel çiçekler olurdu. Bu sebepten İstanbul'a geldiği günlerin birinde, ziyaretine giderken bir çiçekçiden güzel kokulu bir demet almak istedim ama en güzeli ni almak için o kadar çok uğraştım ki en sonunda, "Hangisini alsam Validemden güzel olmayacak." deyip karışık bir buket seçtim. Çiçeği görünce gülümsedi ve o güzel sesiyle:

- Gadanı alam, senin canın hediye. Niye zahmet ettin, dedi.

Validem misafire çok önem verirdi. Devlethanede her gün sayısız yemekli ve yatılı misafir ağırlanırdı. Devlethanede yüzlerce misafiri ağırlarken ya da evlatlarında misafir olduğu zaman, ziyaretine gelenlerle ilgilenirken de insanda saygı uyandıran duruş ve ferasetiyle kadınların gönlünde ayrı bir yeri vardı. Hacı Valide, Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'yle kadınlar arasında bir köprü vazifesi görürdü. Kadınlar ona gerek aileleri gerek başka konularda müşküllerini anlatıp danıştığında çok yapıcı tavsiyelerde bulunurdu. Bazen de Osman Hulûsi Efendi Hazretleri'ne iletir, onun verdiği cevaplarla sevenlerine yardımcı olurdu.

Hacı Naciye Ateş Hanımefendi'yi tanımak, sevmek, mübarek sohbetini dinlemek benim için eşi bulunmaz bir nimetti. Öyle ki bu nimet onu andıkça sanki eksilmiyor, gide-rek artıyor gibi hissediyorum. Elhamdülillah.

ABDÜLAZİZ HAN'IN SON KIZI EMİNE SULTAN

◻ Bengisu HAYAT

“Pek hayırsever bir sultanefendi olduğundan, herkese yardım etmek isterdi. Fakirlere yardım eder ve kimsesiz çocukları himaye ederdi. Bunların mektep ve tahsil masraflarını karşılardı.”

Emine Sultan, Sultan Abdülaziz'in en küçük kızıdır. Dördüncü Kadınefendi Neşerek/Nesrin Hanım'dan, Beşiktaş Sarayı'nda 24 Ağustos 1874 tarihinde, Pazar gecesi saat 02.00'de dünyaya gelmiştir. 1876'da babası Sultan Abdülaziz'in tahttan indirildiği günlerde, önce annesi Neşerek Kadınefendi'yi kaybetmiştir. Arkasından, babasının suikasta kurban gitmesiyle, kimsesiz kalmıştır. Onu, ağabeyi Yusuf İzzeddin Efendi yanına almıştır. Dolayısıyla Emine Sultan'a babalık eden, onu bakıp büyüten ve terbiye eden, ağabeyi Yusuf İzzeddin olmuştur. 27 yaşına geldiğinde diğer kız kardeşleri gibi, devrin padişahı Abdülhamid Han aracılığıyla evlendirilmiştir. 1901 yılında Ahmed Şükrü Paşa'nın oğlu Mehmed Şerif (Çavdaroğlu) Paşa ile izdivaç etmiştir. Sultan Abdülhamid ikametleri için Çarşıkapı'daki Mehmed Sadık Paşa Konağı'nı tahsis etmiştir. Düğün hediyesi olarak da Kuzguncuk semtinde Nakkaştepe mevkiinde yazlık bir köşk vermiştir. 1909'daki 31 Mart Vakası'nın ardından, Sultan Abdülhamid'in tahttan uzaklaştırılması üzerine, Emine Sultan da eşiyile birlikte devrik padişahla aynı kaderi paylaşmış ve Selanik'teki Alatini Köşkü'ne sürgün edilmiştir. 1912 yılında patlak veren I. Balkan Savaşı esnasında, Selanik'in Yunanlar tarafından işgal edilmesi üzerine, Abdülhamid Han ile beraber yeniden İstanbul'a dönmüştür.

Emine Sultan, boyu ve endamıyla dikkat çeken gösterişli bir kadındı. İri siyah gözleri, uzun yüzü, çekik kaşları ve beyaz teniyle nadir bir güzelliğe sahipti. Mehmed Şerif Paşa ile 19 yıl mutlu mesut bir hayat yaşadktan sonra, 30 Ocak 1920 tarihinde vefat etmiştir. Naaşı, Sultan Mahmud Türbesi'ne gömülmüştür. Eşinin hayata veda etmesine çok üzülen Şerif Paşa, onun için bir mersiye yazmış ve sandukasının üzerine koymuştur. Mersiyesinin son dizesi şöyledir: "Gülşen-i adni penah etdi Emine Sultan (1338)"

Emine Sultan'ı yakından tanıyan ve çokça görüşmüşlüğü olan Nedime Leyla Açıba, nasıl vefat ettiğini ve son yolculuğunda arkasında bıraktığı

"Emine Sultan, pek hoş bir sultanefendi idi. Orta boylu, beyaz tenli, ela gözlü, koyu sarı saçlı ve naif endamlı idi."

mahşeri kalabalığı ve duygu sağanağını, hatırasında şöyle kaleme almıştır: "Hassas tabiatlı olan Emine Sultan, bir gün gene rahatsızlanıp yatağa düşmüştü. Herkes, istirahat edip tekrar ayağa kalkacağını zannediyordu. Fakat aniden Hakk'ın rahmetine kavuştu. Umumi şaşkınlık arasında cenaze kalktı. Ağlayanlar, feryat edenler görülecek şeydi. Damat Şerif Paşa, zevcesini kaybettiğine hayret ediyor ve inanamıyordu. Hiçbirimiz Emine Sultan'ın vefat ettiğine inanamıyorduk. Birden fani âlemi terk edip gitmesi, cümlemizi hayret ve elem içinde bırakmıştı. Allah, garik-i rahmet etsin."

Leyla Açıba, onun karakteri, yapısı, insanlığı ve hayırseverliği hakkında da şu dikkat çekici bilgileri aktarmıştır: "Emine Sultan, pek hoş bir sultanefendi idi. Orta boylu, beyaz tenli, ela gözlü, koyu sarı saçlı ve naif endamlı idi. Bünyesi pek hassas olduğundan bazen hastalanıyor ve tabiplerin tavsiyesi üzerine istirahat ediyordu. Maatteessüf Emine Sultan'ın evladı yoktu. Zannedersen bir iki defa hamile kalmış ve bir kızı da kundakta ölmüştü. Bu sebepten, sultanefendi pek mahzun ve müteessirdi. Emine Sultan fevkalade tuvalet giyer, yakut ve pırlanta taşlı kolyesini takar, misafirlerinin karşısına böyle çıkardı. Misafirleri de bu güzel sultanefendinin huzurunda efsun olurlardı. Bundan maada Emine Sultan pek malumatlı olup konağında şairleri ve meşhur kitap müelliflerini de misafir ederdi. Onları dinlemek sultanefendiye haz veriyordu. Pek hayırsever bir sultanefendi olduğundan, herkese yardım etmek isterdi. Fakirlere yardım eder ve kimsesiz çocukları himaye ederdi. Bunların mektep ve tahsil masraflarını karşılardı. Emine Sultan'ın himmetiyle ev bark ve iş sahibi olanlar, konağına gelir ve muhterem sultanefendinin elini öperlerdi."

DİNLENİLDİKLERİ İÇİN DİNLEMİYİ BİLİRLERDİ

🎵 M. Emin KARABACAK

“Cünümüzde çocuklar kibrit kutusu gibi odalarda sosyal hayattan uzak, kendi dünyalarını yaşamaktadırlar. Sosyal ortam dediğimiz aile, akraba, arkadaş çevresinden kendini soyutlayan çocuklar, kendi odalarında sanal âlemde yaşamaktadırlar.”

Eskiden fakirlik olduğu için çocuklar da yoktan anlarlardı. Kılık kıyafetlerin yenisi sadece bayramlarda alınır. Ramazan Bayramı'nda alınan bayramlıklar giyildikten sonra tekrar Kurban Bayramı'nda giyilmek üzere kaldırılırdı. Bayram şekerlerini çocuklar sadece bayramlarda ya da özel günlerde görürlerdi.

Kılık kıyafetler bir iki giyilip beğenmezlik edilmezdi. Kıyafetler düzgün kullanılır, küçülenleri de küçük kardeşleri giyerdi.

Cünümüzdeki gibi okul kitapları devlet tarafından dağıtılmazdı. Kırtasiyeler bugünkü kadar yaygın olmadığı gibi okul kitaplarını alacak para da yoktu. Okul kitapları ve defterleri küçük kardeşler ya da konu komşunun çocukları da düşünülerek kullanılırdı. Kısacası günümüzdeki gibi bolluk olmadığı için çocuklar yoktan ve yokluktan anlarlardı.

Şimdiki çocuklar el bebek gül bebek büyüdükleri için yoktan anlamamaktadırlar. İstekleri ikiletmeden büyüyen bu çocuklar bugün istenilen başarıları gösterememektedirler.

Yok yoklarla büyümüş ve bugün kariyer olarak bir yerlere gelmiş, ülke yönetiminde söz sahibi olmuş birçok insanın çocuklarının aynı başarıyı yakalayamadıklarını görüyoruz. Çocukluğunda üzerine giyecek doğru dürüst kıyafeti, kitap alacak parası olmayan ve yok yoklarla büyüyen çocuklar, okuyarak iyi bir yerlere geldiler. Ancak yokluk içinde okuyan bu insanlar, varlık içindeki kendi çocuklarına aynı başarıyı yakalayamadılar.

Annesinin saçını süpürge ettiği, eğitim için babasının ceketini satmaya hazır olduğu bu çocuklar, yok yoklara rağmen okudular ve iyi bir meslek sahibi de oldular. Yok yoklar içinde büyüüp okuyan bu insanlar; "Ben görmedim, çocuğum görsün; ben yemedim, çocuğum yesin..." diyerek çocuklarını

"Eskiden çocuklar akşam ezanı okunduğunda ya da sokak lambaları yandığında evlerinde olurdu. Şimdi çocukların ne zaman girip çıktığı belli olmadığı gibi kiminle beraber oldukları da belli değildir."

büyüttüler. Yedikleri önlerinde yemedikleri arkalarında el bebek gül bebek büyüyen bu çocuklar, ne okulda ne de sosyal hayatta anne babalarının başarısını yakalayamadılar. Başarıda hep anne babalarının gölgesinde kaldılar.

Dinlenildikleri İçin Dinlemeyi Bilirlerdi

Çocuklarının söz dinlemediğinden şikâyetçi olan bir anneye; "Dinlenilmesi gereken zamanda siz onu dinlemiş miydiniz?" diye sordum. Anlamadım, dedi.

Siz zamanında çocukların anlattıklarını can kulağıyla dinlemiş olsaydınız bugün de çocuklar sizin anlattıklarınızı can kulağıyla dinlerlerdi. Başka bir ifadeyle, çocuklar dinlenilmesi gereken zamanda dinlenilmiş olsaydı bugün çocuklar da anne babalarının dinlenilmesi gereken sözlerini dinlerlerdi.

Eskiden çocuklar geniş ailede büyüdükle-

ri için dertlerini, sıkıntılarını ya da paylaşımlarını yapabilecekleri birilerini bulabiliyorlardı. Hiç bulmazsa kendini seven bir akrabası ya da mahalledeki arkadaşlarıyla bunu yapabiliyorlardı. Çocuklar ailesiyle problemler yaşadığı zaman büyükleri ya da akrabaları araya girerek en azından çocukların dertlerini ve sıkıntılarını dinlerlerdi.

Evde anne babasıyla sıkıntı yaşayan çocuklar ya amca ve dayısına ya da hala veya teyzesine giderlerdi. Halden anlayan büyükleri de çocuğu karşısına alır ve bugün empati dediğimiz iletişim şekliyle çocuğu dinlerlerdi. Çocuğu dinledikten sonra iki tarafı da suçlamadan çocuğa gerekli nasihati yaparlardı. Dinlenildiğini ve anlaşıldığını gören çocuklar da problemleri büyütmezlerdi. Bunun sonucunda çocuklar büyüklerinden problem çözmeye becerilerini öğrenip geliştirirlerdi.

Oysa günümüzde çocuklar kibrit kutusu gibi odalarda sosyal hayattan uzak, kendi dünyalarını yaşamaktadırlar. Sosyal ortam dediğimiz aile, akraba, arkadaş çevresinden kendini soyutlayan çocuklar, kendi odalarında sanal âlemde yaşamaktadırlar. İletişimin

sadece zorunlu ihtiyaçlardan öteye geçmediği aile bireyleri bile birbirlerine yabancılaşmaktadırlar.

Gönülleri Evdeydi

Eskiden çocukların bedenleri kadar ruhları da evlerdeydi. Günümüz çocuklarının ise sadece bedenleri evde. Dışarıdan eve gelen çocuklar da anne babasına sadece "Selam!" diyerek odasına geçmektedirler. Aile bağları zayıf olduğundan ve sağlıklı iletişim kurulamadığından, çocuklar anne babalarla beraber olmak istememektedirler.

Eskiden çocuklar akşam ezanı okunduğunda ya da sokak lambaları yandığında evlerinde olurdu. Şimdi çocukların ne zaman girip çıktığı belli olmadığı gibi kiminle beraber oldukları da belli değildir. Eskiden çocuklar oyun için dışarı çıktıkları zaman gönülleri ve kulakları evde olurdu. Anneler çağırdıkları zaman ikiletmeden eve gelirlerdi.

Şimdiki çocuklar, çocuk odasından çıkmamaktadırlar. Bedenleri evde fakat ruhları sanal âlemde gezmektedirler. Kiminle beraber oldukları da meçhuldür. Anneler çağırdıkları zaman da dışarıdaki çocuklar gibi sofraya hemen gelememektedirler.

EBAN BİN SÂİD (R.A.)

🎧 N. Nida DURAN

İslâmiyet'in tebliğinden sonra aileler ikiye ayrıldı. Bir kısmı Peygamberimiz'e ve onun Rabb'inden getirdiği hakikatlere iman etme saadetini kazanırken bir kısmı da batıl inançlarında körü körüne ısrara devam ediyordu. İşte, kardeşleri Hâlid ve Amr (r.a.) İslâmiyet'le müşerref olduğu hâlde putperestlik üzere kalmakta ısrar edenlerden birisi de Eban bin Sâid idi. Kardeşlerinin Müslüman olmasını bir türlü hazmedemiyor, "Keşke Zarîbe'de ölmüş olsaydım da Amr ile Hâlid'in dine iftira ettiğini görmeseydim!" mealinde şiirler söylüyordu. Bedir Savaşı'nda müşriklerin safında yer almıştı.

Eban tüccardı. Ticaret maksadıyla Şam'a gidip gelirdi. Bir defasında Şam'da bir rahiple karşılaştı. Tanıştılar. Rahip onun Kureyş kabilesinden olduğunu duyunca memleketinde yeni bir haberin olup olmadığını sordu. Eban, "Bir adam çıktı. Kendisinin Rasûlullah olduğunu, Musa ve İsa'ya gelenin kendisine de geldiğini söylüyor." dedi.

Rahibin yüzü birdenbire değişti. Kitaplarında bu kabileden bir peygamber çıkacağı, Hz. Musa ve İsa'nın yolunu takip edeceğini okumuştum. Zatin ismini sordu. Eban "Muhammed" deyince rahibin heyecanı daha da arttı. Kitaplarda okuduğu bazı sıfatlarından bahsetti. Eban da heyecanlanmıştı. "Bu saydığın sıfatların hepsi onda var." diyebildi. Rahip sevinçliydi. Beklediği peygamber nihayet çıkmıştı. Fakat yanına gitmek için imkânı yoktu. Peygamberin Arap âleminin iktidarını ele geçirdikten sonra İslâm'ın bütün dünyaya yayılacağını söyledi. Sonra Rasûlullah'a se-

lam götürmesini istedi.

Eban, Medine'ye döndüğünde kalbinde iman ateşi yanmaya başlamıştı. Bu arada Peygamberimiz, umre seferi için Medine'den ayrılmış, Mekke'ye hareket etmişti. Fakat müşrikler onları Mekke'ye sokmamaya kararlıydılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.), Hz. Osman'ı Mekke'ye elçi olarak gönderdi. Eban bin Sâid, Hz. Osman'ı karşıladı. "Hoş geldin. Hiç çekinmeden dilediğini yap." dedi. Onu himayesine aldı. Hz. Osman da emniyet içerisinde elçilik vazifesini yerine getirdi.

Eban, Hudeybiye Sulhü'nden sonra daha fazla bekleyemedi. Hayber'in Fethi'nden önce Müslüman oldu. Peygamberimiz onu Necid taraflarına bir vazifeye gönderdi. Hz. Eban bu vazifede muvaffak oldu. Fakat vazifede olması dolayısıyla Hayber Savaşı'na katılmadığından Peygamberimiz, bu savaşa katılmış gibi, Hz. Eban'a Hayber ganimetinden hisse verdi.

Daha sonra da Bahreyn'e zekât ve sadakaları toplamak üzere gönderdi. Eban (r.a.), Rasûlullah'ın vefatına kadar bu vazifede kaldı. Peygamberimiz'in kendisine tevdi ettiği görevi layıkıyla yerine getirdi. Sonraları Hz. Ebû Bekir, onu aynı vazifesinde bırakmak istedi. Hz. Eban, "Rasûlullah'tan başka kimsenin teklifini kabul etmem!" dediyse de Hz. Ebû Bekir'in ısrarı üzerine vazifesine devam etti.

Hz. Eban'ın Ecnadin Savaşı'na katıldığı ve bu muharebede şehit edildiği rivayet edilmektedir.

EBEVEYNLİKTE ALTIN DENGE: NE ÇOK SIKI NE DE TAMAMEN SERBEST

 Gülşen CANPOLAT

“Ebeveynlik, kesin kuralları olmayan bir yolculuktur; her çocuğun ihtiyaçları farklıdır, her ailenin dinamikleri kendine özgüdür. Ancak bir gerçek değişmez: Aşırılıklar, çocukların sağlıklı gelişimini engeller. Ne fazla koruma ne de sınırsız özgürlük”

Çocuk yetiştirmek, her ebeveyn için en değerli ama bir o kadar da zorlu bir deneyimdir. Sevgi, güven ve rehberlik sağlarken aynı zamanda özgürlük ve bağımsızlık alanı tanımak ebeveynliğin en önemli yönlerindedir. Ancak bu dengeyi bulmak her zaman kolay değildir. Çoğu ebeveyn, çocuklarını aşırı korumak ile serbest bırakmak arasında bir denge kurmakta zorlanabilir. Oysa her iki uç nokta da çocuk gelişimi açısından istenmeyen sonuçlar doğurabilir.

Aşırı korumacı ebeveynler, çocuklarını dış dünyanın tehlikelerinden korumak için büyük çaba harcar. Her adımlarını kontrol eder ve hata yapmalarına izin vermezler. Ancak bu yaklaşım, çocukların gerçek dünyaya dair önemli beceriler kazanmasını engelleyebilir çünkü hayat, bazen düşüp kalkmayı gerektirir ve bu deneyimler, çocuklara değerli dersler kazandırır. Sürekli kontrol altında tutulan bir çocuk, özgüven eksikliği yaşayabilir ve bağımsızlık geliştirmekte zorlanabilir. Kendi kararlarını almalarına fırsat tanımak, yalnızca fiziksel değil, psikolojik olarak da güçlenmelerini sağlar.

Öte yandan, çocuklarını tamamen özgür bırakan ebeveynler de vardır. Bu yaklaşımda çocuklar, hayatlarını kendi başlarına şekillendirir. Ancak burada da sorun, özgürlüğün aşırıya kaçabilmesidir. Sınırları öğrenmeden büyüyen çocuklar, ilerleyen yaşlarda sorumluluk duygusundan yoksun olabilir. Oysa rehberlik sunmak, dünyayı keşfetmelerine engel olmak değil; tam tersine, onlara sağlıklı bir yön vermek demektir. Disiplin ve özgürlük, aslında birbirini tamamlayan iki önemli unsurdur.

İdeal ebeveynlik, bu iki uç arasında sağlıklı bir denge kurabilmektir. Çocukların kendilerini tanımalarına ve bağımsızlık kazanmalarına izin verirken aynı zamanda onları güvenle sarıp gerektiğinde doğru yolu gösterebilmek gerekir. Kendi kararlarını vermeleri için cesaretlendirir-

“Rehberlik sunmak, dünyayı keşfetmelerine engel olmak değil; tam tersine, onlara sağlıklı bir yön vermek demektir. Disiplin ve özgürlük, aslında birbirini tamamlayan iki önemli unsurdur.”

ken aynı zamanda hatalarından ders çıkarabilecekleri bir ortam sunmalıyız. Sevgi ve güven, çocukların doğruyu ve yanlış öğrenmelerini sağlayan temel unsurlardır.

Ebeveynlik, kesin kuralları olmayan bir yolculuktur; her çocuğun ihtiyaçları farklıdır, her ailenin dinamikleri kendine özgüdür. Ancak bir gerçek değişmez: Aşırılıklar, çocukların sağlıklı gelişimini engeller. Ne fazla koruma ne de sınırsız özgürlük... Gerçek ebeveynlik, bu iki uç arasında dengeyi kurabilmektir. Çünkü çocuklar, yalnızca güvenli ve destekleyici bir ortamda büyüdüklerinde hem duygusal hem de bilişsel olarak gelişirler ve en büyük başarı, bu altın dengeyi kurabilen ebeveynlerindir.

DİVÂN-I HULÛSİ

MOBİL

UYGULAMASI

YAYINLANDI!

20.Yüzyıl Mutasavvıf Dîvân Şâiri
Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'nin
Dîvân-ı Hulûsî-i Dârendevî adlı eseri
Mobil Uygulamaya Aktarıldı!

Oku - İncele - Dinle

Fihrist - Arama

Sözlük - Kelimeler

Dîvân Radyo

Dîvândan Görseller

Android ve IOS
Platformlarından
Ücretsiz
İndirebilirsiniz.

ANDROID & IOS İNDİR

ES-SEYYİD OSMAN
HULÛSİ EFENDİ VAKFI

El-Afuw

Çok Affeden, Çok Bağışlayan

Allah'ın en güzel isimleri arasında yer alan 'el-Afuw'; çok affeden, çok bağışlayan anlamındadır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de, "Hiç şüphesiz ki Allah, çok affedendir, çok bağışlayandır." buyrulur. Bu âyette, Yüce Allah'ın hem "el-Afuw" hem de "el-Gafûr" ismi birlikte geçiyor. Bu iki güzel isim arasında bir anlam benzerliği vardır. El-Gafûr, Allah'ın günahları örtmesi, görmemesi; el-Afuw ise günahları yok etmesi anlamındadır.

İslâm'da, günahları Allah'tan başka bağışlama yetkisi ne bir şahsa ne de bir kuruma aittir; doğrudan Allah'a aittir. Onun her şeye gücü yettiği gibi, affetmeye de gücü ve kudreti yeter. Nitekim şu âyette, Allah'ın "Afüvv ve Kadîr" isimleri birlikte zikredilir: "Bir iyiliği açıklar yahut gizlerseniz veya bir kötülüğü (açıklamayıp) affederseniz, şüphesiz, Allah da ziyadesiyle affedici ve kadirdir."

Gerek Kur'an gerekse Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hadislerinden öğrendiğimiz kadarıyla, herhangi mücrim bir insanın işlediği günahtan dolayı pişmanlık duymak, hemen o günahı terk etmek ve bir daha o günaha tekrar dönmek üzere söz verdiği zaman hiç günah işlememiş gibi aklanacağı sonucunu çıkarıyoruz. Bize her konuda örnek olduğu gibi, affetme konusunda da en iyi örnek Hz. Peygamber (s.a.v.)'dir. Hayatı boyunca o, asla intikamcı olmamış, Mekke'nin Fethi'nde bile, daha önce kendisine ve Müslümanlara her türlü fiziksel ve psikolojik saldırılarda bulunan kimseleri affetmişti. Çünkü o, rahmet ve şefkat peygamberidir. Bu sebeple onun yumuşak huyluluğu, tatlı sözü, merhametli bir gönle sahip oluşu, hata yapanları affetmesi, cezâ vermekten kaçınması gibi ahlâkî ilkeler, bütün zamanlar için model alınması gereken değerlerdir. Öyle ki Efendimiz, kendisini Taif yolculuğunda taşıyanlar hakkında bile asla beddua etmemiş, kaybetmeyi değil, kazanmayı öncelemek adına: "Ya Rabbi! Onlar bilmiyorlar, affet!" şeklinde duâ etmiştir. Sahabeden Enes b. Mâlik anlatıyor: "Hz. Peygamber (s.a.v.) ile birlikte yürüyordum. Üzerinde, Necran kumaşından, sert yakalı ve kaba bir giysi vardı. İnsanın öfkesine yenik düşmek yerine, öfkesini iyi yöneterek cezâlandırmaktan vazgeçip bağışlama yolunu seçmesi, Efendimiz (s.a.v.)'in dilinden çok güzel anlatılmıştır: "Kuvvetli kimse, güreşte başkalarını yenen değil ancak öfke ânında kendisine hâkim olan, öfkesini iyi yöneten kimsedir." Çünkü öfke ile kalkan zararlar oturur. Zira öfkesini iyi yönetemeyen bir kimse, duygularına yenik düşer.

Gerçekten affedici olmak, merhamet ahlâkına sahip olmanın bir neticesidir. Eğer İslâm nedir, diye sorulursa özetle; "İslâm, Allah'ın buyruklarına uymak; O'nun yaratıklarına engin af, şefkat ve merhamet göstermektir." şeklinde tanımlamak mümkündür.

SELAM VER

Çıkıp evden kırlara
Çiçeklere selam ver
Dalda öten kuşlara
Ağaçlara selam ver

Yeşil giyinmiş doğa
Elveda kış soğuşa
Zıp zıp oynarken boğa
Buzağıya selam ver

Cemre düşmüş toprağa
Ağaç durmuş yaprağa
Bakıp bakıp otlığa
Çimenlere selam ver

Cüller açmış her renkte
Başka başka ahenkte
Tam birbirine denk de
Bülbüllere selam ver

Kediler yatmış güne
Acep ne var öğüne
Bakın sola sağığına
Cördüğüne selam ver

Hulusi TATAR